

Zbornik sudske prakse

Predmet C-266/14

**Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones Obreras (CC.OO.)
protiv
Tyco Integrated Security SL
i
Tyco Integrated Fire & Security Corporation Servicios SA**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputila Audiencia Nacional)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Socijalna politika – Direktiva 2003/88/EZ – Zaštita sigurnosti i zdravlja radnika – Organizacija radnog vremena – Članak 2. točka 1. – Pojam ‚radnog vremena‘ – Radnici bez stalnog ili uobičajenog mjesta rada – Vrijeme putovanja radnikâ između mjesta njihova boravišta i mjesta gdje se nalazi prvi odnosno posljednji klijent“

Sažetak – Presuda Suda (treće vijeće) od 10. rujna 2015.

1. *Socijalna politika – Zaštita sigurnosti i zdravlja radnika – Direktiva 2003/88 o određenim vidovima organizacije radnog vremena – Radno vrijeme – Pojam – Radnici bez stalnog ili uobičajenog mjesta rada – Vrijeme putovanja radnika između mjesta njihova boravišta i mjesta gdje se nalazi prvi odnosno posljednji klijent – Uključenost*

(Direktiva 2003/88 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. t. 1.)

2. *Socijalna politika – Zaštita sigurnosti i zdravlja radnika – Direktiva 2003/88 o određenim vidovima organizacije radnog vremena – Područje primjene – Primici od rada – Isključenje*

(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća br. 2003/88, čl. 7. st. 1.)

1. Članak 2. točku 1. Direktive 2003/88 o određenim vidovima organizacije radnog vremena treba tumačiti na način da, u okolnostima u kojima radnici nemaju stalno ili uobičajeno mjesto rada, „radno vrijeme“ u smislu te odredbe obuhvaća i vrijeme putovanja tih radnika između njihova boravišta i mjesta gdje se nalazi prvi i posljednji klijent koje odredi njihov poslodavac.

Naime, već je u više navrata odlučeno da je u članku 2. točki 1. Direktive definiran pojam „radnog vremena“ kao vremensko razdoblje u kojem radnik radi, stoji na raspolaganju poslodavcu i obavlja svoje poslove i zadatke u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom i da taj pojam treba razumjeti kao suprotan vremenu odmora jer su ta dva pojma međusobno isključiva. U tom kontekstu navedena direktiva ne predviđa međukategoriju između radnog vremena i vremena odmora.

U odnosu na prvi konstitutivni element pojma „radnog vremena“, prema kojemu radnik mora obavljati svoje poslove i zadatke, putovanja radnika koji, od donošenja odluke njihova poslodavca o ukidanju regionalnih ureda, nemaju više stalno ili uobičajeno mjesto rada, kako bi došli do klijenata koje je odredio njihov poslodavac, nužno su sredstvo obavljanja tehničkih usluga tih radnika kod njihovih klijenata. Nadalje, prije ukidanja navedenih ureda, poslodavac je radnim vremenom smatrao vrijeme

putovanja njegovih radnika između regionalnih ureda i mjesta gdje su se toga dana nalazili njihovi prvi i posljednji klijent. Neuzimanje u obzir tih putovanja dovelo bi do toga da poslodavac može tražiti da samo vrijeme koje je utrošeno u obavljanje poslova kod klijenata potpadne pod pojam „radnog vremena“ u smislu članka 2. točke 1. Direktive 2003/88, što bi imalo za učinak promjenu naravi tog pojma i povredu cilja zaštite sigurnosti i zdravlja radnika.

Nadalje, u odnosu na drugi konstitutivni element tog pojma, prema kojemu za vrijeme radnog vremena radnik mora biti na raspolaganju poslodavcu, odlučujući je čimbenik činjenica da je dužan biti fizički prisutan na mjestu koje odredi poslodavac i biti na raspolaganju tom poslodavcu kako bi odmah mogao pružiti odgovarajuće usluge u slučaju potrebe. Stoga, kako bi se za radnika moglo smatrati da je na raspolaganju svojem poslodavcu, taj radnik mora biti u situaciji u kojoj je pravno obavezan postupiti po uputama svojeg poslodavca i za njega obavljati poslove. S druge strane, mogućnost da radnici upravljaju svojim vremenom bez većih ograničenja i da se posvete vlastitim interesima je element čija narav ukazuje da razmotreno vremensko razdoblje ne predstavlja radno vrijeme u smislu Direktive 2003/88. U ovom slučaju, za vrijeme putovanja između mjesta gdje se toga dana nalazi prvi i posljednji klijent, predmetni su radnici dužni postupati prema uputama njihovog poslodavca koji može promijeniti redoslijed dolaska klijentima ili poništiti ili dodati termin.

Konačno, u odnosu na treći konstitutivni element pojma „radnog vremena“, prema kojemu radnik mora u promatranom vremenskom razdoblju raditi, radnik koji više nema stalno mjesto rada obavlja svoje zadatke tijekom putovanja prema klijentu ili od njega, za tog se radnika, dok je na tom putu, mora smatrati da radi. U stvari, s obzirom na to da su putovanja karakteristična za radnike koji nemaju stalno ili uobičajeno mjesto rada, mjesto rada takvih radnika ne može biti suženo na mjesto fizičke intervencije tih radnika kod klijenata njihovih poslodavaca.

(t. 25., 26., 30., 32., 33., 35.-39., 43., 50. i izreka)

2. Vidjeti tekst odluke.

(t. 48.)